

Επαναστατικά κινήματα στη Μακεδονία και την Κρήτη

1854
Μακεδονία

- Συμμετείχαν εθελοντές από την ελεύθερη Ελλάδα.
- Τη στρατολόγηση και τον εφοδιασμό ανέλαβαν μυστικές εταιρείες από την Ελλάδα, όπως η «Αδελφότης» και η «Εθνική Άμυνα»,
- Το ελληνικό κράτος κράτησε ουδέτερη στάση.
- Εγκαταλείπουν, ύστερα από τη μεσολάβηση των Μ. Δυνάμεων και την πίεση των Τούρκων.

1866
Κρήτη

- Ολοκαύτωμά στο Αρκάδι.
- Αποτυγχάνει με παρέμβαση των Μεγάλων Δυνάμεων.
- Η Ελλάδα πληρώνει αποζημίωση στους Οθωμανούς.

- Οι Έλληνες επαναστάτες κήρυξαν την ένωση της Μακεδονίας με το ελληνικό κράτος.
- Ο Κοσμάς Δουμπιώτης με εθελοντές και τη βοήθεια του Επισκόπου Νικόλαου, αντιμετώπισαν στο Λιτόχωρο τους Τούρκους, αλλά ηττήθηκαν.
- Συνέδριο του Βερολίνου: η Ελλάδα αποτρέπει την προσάρτηση της Μακεδονίας στη Βουλγαρία.

1878
Μακεδονία

- Μακεδονία και η Κρήτη εξεγέρθηκαν ταυτόχρονα.
- Οι επιχειρήσεις διακόπηκαν ξανά από τις Μ. Δυνάμεις.
- Ο Σουλτάνος ως αντάλλαγμα παραχωρεί αυτονομία στην Κρήτη.

1896